

Berlevåg kommune

Merknadsbehandling – Varsel om planoppstart og høring av planprogram

Områderegulering Rubbedalshøgda vindkraftverk

Innhold

Høringspart: Statsforvalteren i Troms og Finnmark	6
Samfunnssikkerhet og beredskap	6
Forsyningssikkerhet	6
Risiko og sårbarhetsanalyse	6
Reindrift	7
Generelle innspill	7
Informasjon og kunnskapsgrunnlag	7
Særskilt vern av flyttleier	8
Arealbrukskart – NIBIO Kilden	8
Forventninger til medvirkning	8
Forslag til framgang ved utredningsprosess (listen er ikke uttømmende)	9
Samlet belastning	11
Skadereduserende tiltak	12
Miljø	12
Nasjonale og vesentlig regionale interesser på miljøområdene	12
Status kartlegging og naturmangfold	13
Generelle innspill til utredningsprogrammet	13
Verneområder og landskapsøkologi	13
Arter og naturtyper	14
Geologisk mangfold	14

Fugl	15
Pattedyr	18
Klimagassutslipp fra karbonrike arter	19
Vannmiljø jf. vannforskriften	19
Anadrom fisk og vassdragmiljø.....	19
Konsekvenser av endringer i hydrologi.....	20
Forurensning og støy.....	20
Innspill til Rubbedalshøgda vindkraftanlegg	21
Naturtyper, karplanter og moser	21
Verneområder	21
Fugl	21
Pattedyr	22
Øvrige utredningstema.....	22
Øvrige innspill til plan og utredningsprogram	23
Videre planprosess; områdereguleringsplan og konsesjonssøknad	23
Øvrige høringsparter	25
Kongsfjord bygdelag, datert 29.01.2025	25
Ocean Hyway Cluster	25
Fred N. Larsen, datert 30.01.2025.....	26
Reinbeitedistrikt 7	26

Reinbeitedistrikt 6-5D	28
Varangerhalvøya nasjonalparkstyre, datert 31.01.2025.....	29
Reinbeitedistrikt 4-5B, datert 31.01.2025	29
Sameforeningene DGSS og DSS, datert 31.01.2025	30
Forum for natur og friluftsliv, datert 01.02.2025.....	31
Berlevåg jeger- og fiskeforening	32
Åse Winsents	32
Energy Valley.....	33
NVE.....	33
Tor Edgar Olsen, datert 25.01.2025	34
Arne Erik Berg, datert 28.01.2025.....	34
Odd O., datert 31.01.2025.....	35
Reinbeitedistrikt 14A, datert 31.01.2025	35
Samerådet, datert 01.02.2025	35
Jostein Amundsen, datert 01.02.2025	36
Anita Haukås Oppedahl, datert 01.02.2025	36
Siri Broch Johansen, datert 31.01.2025	37
Protect Sápmi, datert 01.02.2025	37
Finnmarkseiendommen (FeFo), datert 03.02.2025	38
Finnmark fylkeskommune, datert 05.02.2025	39

Siv Efraimsen	40
Kjell Richardsen	40
UiT – Norges arktiske universitet, datert 08.01.2025	41
Naturvernforbundet, DNT, NJFF, BirdLife Norge og Norsk friluftsliv, datert 14.01.2025.....	41
Telenor	42
Aase Methlie, datert 16.01.2025	42
Steinar Johannes Tysse, datert 16.01.2025	42
Håkon Holmgren Gabrielsen, 21.01.2025	42
Are Salomonsen, datert 21.01.2025	43
Norsk hydrogenforum, datert 22.01.2025	43
Statens vegvesen, datert 21.01.2025	43
Forsvarsbygg, datert 23.01.2025	44
Ole Morten Skarhol, datert 26.01.2025	44
Kolbjørn Sivertsen, datert 24.01.2025	44
Kautokeino flyttsamelag	44
Arne Erik Berg.....	45
Pål Christian Frenning, datert 27.01.2025.....	45
Motvind Nord, datert 29.01.2025	46
Direktoratet for mineralforvaltning (DMF), datert 30.01.2025	47
Folkeaksjonen LEVE HAVET, datert 29.01.2025	48

Eva Sandersen Hetta	49
Landbruksdirektoratet, datert 30.01.2025	49
Porsanger kommune, datert 31.01.2025	49
Barents Nett, datert 31.01.2025.....	50
Meteorologisk institutt	50
Motvind Norge og Motvind Finnmark, datert 31.02.2025	51
Mattilsynet, datert 31.02.2025	52
Antonius Reinier Marie Overdevest, datert 16.01.2025	53
Ida Karoline Nordgård, datert 21.01.2025	53
Kjetil Engja	53
BirdLife Norge, datert 31.01.2025	54
Norges televisjon, 01.02.2025	54
Egil Kvernmo	55
Anita Haukås Oppedahl, datert 01.02.2025	56
Norske samers riksforbund, datert 01.02.2025	56
Amnesty International, datert 01.02.2025.....	58
Tana kommune.....	59
Sametinget, datert 21.01.2025	60

Høringspart: Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Samfunnssikkerhet og beredskap

Forsyningssikkerhet

Statsforvalteren viser til behovet for å se på helheten mellom vindkraftprosjekter og nettanlegg.

Kommunens kommentar:

Kommunen anser dette som NVEs oppgave.

Risiko og sårbarhetsanalyse

Statsforvalteren mener følgende faretema bør vurderes i ROS-analysen i forbindelse med all vindkraftutbygging: iskast, drikkevann, luftfartshinder, elektromagnetisk stråling og naturfarer.

Kommunens kommentar:

Kommunen oppfordrer tiltakshaver til å legge til nevnte temaer i ROS-analyse.

Reindrift

Generelle innspill

Statsforvalteren viser til viktigheten av at det gjennomføres konsekvensutredninger som ivaretar temaet *reindrift*, men også språk og kultur hos barn og unge. Konsekvensutredninger må gjennomføres i tett dialog med berørte reinbeitedistrikt og sidaer. Det nevnes at det ikke er utarbeidet en egen metodikk ift. tema reindrift og vises til at det kan være relevant å bruke Statens vegvesens metodikk V712 (2018) og Miljødirektoratets veileder M-1941 Konsekvensutredning av klima og miljø, som eksempler. Statsforvalteren viser videre til veilederen for reindrift og Plan- og bygningsloven.

Statsforvalteren viser til NIBIOs pågående arbeid med å utforme en metodikk for konsekvensutredning av reindriftsinteresser. Statsforvalteren ber NVE og tiltakshaver supplere sin uttalelse med innholdet i den nye konsekvensutredningsmetodikken.

Kommunen kommenterer:

Kommunen er enig i Statsforvalterens innspill, og oppfordrer NVE og tiltakshaver til å følge Statsforvalterens anbefaling.

Informasjon og kunnskapsgrunnlag

Statsforvalteren gir en kort gjennomgang av reindriftenes rettsstatus. Videre vises det til at det må foretas en totalvurdering av fordeler og ulemper som også inkluderer SP artikkel 27.

Kommunen kommenterer:

Kommunen er enig i Statsforvalterens innspill, og oppfordrer NVE og tiltakshaver til å følge Statsforvalterens anbefaling.

Særskilt vern av flyttleier

Statsforvalteren viser til reindriftsloven § 22 andre ledd, ang. flyttleier.

Kommunen kommenterer:

Tas til orientering.

Arealbrukskart – NIBIO Kilden

Det vises til at illustrasjonskart for enkelte distrikter, ikke alltid gir et fullstendig bilde av faktisk bruk. Kartene må sees i sammenheng med distriktenes egen distriktsplan.

Kommunen kommenterer:

Tas til orientering.

Forventninger til medvirkning

Det vises til viktigheten av aktiv medvirkning for reindriften, inkl. siidaer, i alle faser av utredningsprosessen, og i gjennomgang av kunnskapsgrunnlag. Ellers vises det til Sameloven kap. 4 om konsultasjoner. I arbeid med konsekvensutredninger skal det tas i bruk reindriftfaglig kompetanse, tradisjonell kunnskap, og det må utarbeides et medvirkningsopplegg som tar høyde for reindriftenes drivemåte, kapasitet og arbeidsmengde.

Kommunen kommenterer:

Kommunen støtter denne vurderingen, og ber tiltakshaver om å utforme et slikt medvirkningsopplegg som Statsforvalteren viser til.

Forslag til framgang ved utredningsprosess (listen er ikke uttømmende)

- Befaring av utredningsområdet, med justering av influensområdets avgrensning. Her vurderes direkte og indirekte påvirkning, samt følgeeffekter.
- **Innhente:**
  - Informasjon om samlet belastning og driftsforhold
  - Beskrivelse av områdebruk og driftsforhold
  - Reindriftas vurdering av verdisetting, påvirkning og mulige skadereduserende tiltak, fastsetting av samlet konsekvens og prioritering av alternativer
- **Endelig fastsettelse av influensområdet**
- **Kvalitetssikre i samråd med distrikt/siida:**
  - Vurdering av samlet belastning og driftsforhold
  - Beskrivelse av områdebruk og driftsforhold
  - Verdisetting og vurdering av påvirkning
  - Forslag til skadereduserende tiltak
  - Samlet konsekvens for reinbeitedistriktet og prioritering av alternativer
- **Forslag til et forpliktende oppfølgingsprogram for hvordan den videre prosessen skal foregå.**

Sammenhengen mellom vindkraftetableringer, og utbygging og oppgradering av kraftlinjenettet må ses i sammenheng i utredning av konsekvensene for reindriften.

Konsekvensutredningen må ta høyde for et bredere influensområde enn det planlagte regulerings- og konsesjonsområdet.

I en slik utredning bør som et minimum følgende aktiviteter utredes for deres mulige innvirkning på reindriften i området:

- **Behov for transport fra ilandføringssted fram til konsesjonsområdet og hvordan dette vil foregå**
  - Behov for oppgradering av offentlig vei for framføring av deler og utstyr
  - Virkning av anleggsprosessen tilknyttet en slik oppgradering

- **Behov for bruk av masseuttak (både nye og eksisterende)**
- **Behov for mellomlagring av utstyr og deler**
- **Forurensning i framføringsprosessen**

Helhetlig inngrepssituasjon vil derfor måtte være del av konsekvensutredningen. Utreder må ha kompetanse til å kunne vurdere konsekvenser tiltak vil ha gjennom et helt driftsår, og for et helt distrikt i stort.

Statsforvalteren har forventninger til at det er et minimum av utredninger;

- Internveier; det er per i dag ikke krav om at internveier skal inkluderes i områderegulering, men dette er noe som vil ha betydning for reindriften. Fragmentering av konsesjonsområde vil vanskeliggjøre beiting.
- Beitekartlegging; store områder som ikke er kartlagt for hva de betyr for fugl -og dyreliv. Utreder må ha kompetanse til å kunne vurdere konsekvenser tiltak vil ha gjennom et helt driftsår, og for et helt distrikt i stort.
- Klimapåvirkning: I utredning av klimapåvirkning må det tas høyde for endrede behov, både på kort og lang sikt for reindriften.
- Reindriften som lokal nærings- og utviklingsaktør: Det finnes flere tilleggsnæringer med utspring i reindriften i de ulike kommunene. Det bør utredes hvorvidt reindriftenes øvrige næringsinteresser berøres av tiltaket. Dette med bakgrunn i det økonomiske bidraget disse næringsinteressene har for lokalsamfunnet.

Kommunen kommenterer:

Kommunen viser til tiltakshavers merknadsbehandling under overskriften «Innspill med forslag til utredelsesprosess»; «Den inneholder en del elementer som ikke dekkes i nåværende beskrivelse av metodikk i forslag til utredningsprogram. Beskrivelsen av metodikken bør oppdateres med Statsforvalters forslag». Kommunen stiller seg bak tiltakshavers vurdering om at metodikken bør oppdateres med Statsforvalterens forslag.

Samlet belastning

Kartleggingen må inneholde en vurdering av samlet belastning. Influensområdet for reindriften er ikke nødvendigvis det samme som plan/konsesjonsområdet. Dette skal sammenlignes med eventuelle andre omsøkte og/eller vedtatte tiltak. Dette vil også innebære tiltak hvor det er gitt konsesjon.

Kartlegging av samlet belastning bør inneholde (listen er ikke uttømmende):

- Eksisterende fysiske inngrep
- Tap av rein til fredet rovvilt
- Landbruksinteresser
- Hvordan berøres kritiske faktorer som:
  - Kalvingsland
  - Trekk- og flyttleier
  - Reindrifftsanlegg
  - Brunstland
  - Sentrale luftingsområder
  - Minimumsbeiter
- Fragmentering av beiteland
- Eventuelle konflikter med reindriften og øvrige interesser i området
- Klimaendringer
- Interne utfordringer i næringen
- Allmenn ferdsel
- Verneområder
- Allerede gjennomførte driftsmessige tilpasninger
- Helse, miljø og sikkerhet, herunder utøvernes psykiske helse

Kommunen kommenterer:

Kommunen viser til tiltakshavers merknadsbehandling; «*Innspillet inneholder flere viktige elementer som ikke er nevnt i utkastet til utredningsprogram. Beskrivelsen av utredning av samlet belastning i utredningsprogrammet bør derfor oppdateres med statsforvalters innspill*». Kommunen stiller seg bak tiltakshavers vurdering.

Skadereduserende tiltak

Statsforvalteren ber om at konsekvensutredningen må beskrive framtidig situasjon for reindriften, og relevante og realistiske skadereduserende tiltak, samt foreslå relevante før- og etter undersøkelser. Utbygging og/eller oppgradering av veinett utenfor planområdet må utredes for mulig innvirkning på reindrift.

Kommunens kommentar:

Kommunen støtter tiltakshavers merknadsbehandling, hvor det svares at «*utredningsprogram bør oppdateres i henhold til Statsforvalterens innspill*». Kommunen er enig i dette.

Miljø

Nasjonale og vesentlig regionale interesser på miljøområdene

Statsforvalteren vurderer at utbygging i de foreslåtte vindkraftområdene er i konflikt med nasjonale og vesentlige regionale miljøinteresser:

- Naturområder som i kraft av sin størrelse, urørthet, beliggenhet og sammenheng er viktige for arealkrevende arter, som regional økologisk infrastruktur, for klimatilpasning og friluftsliv.
- Intakte sammenhenger mellom eller i tilknytning til større naturområder som har en viktig funksjon som forflytnings- og spredningskorridor for arter.
- Truede arter (CR-Kritisk truet, EN-Sterkt truet og VU-Sårbar) og deres leveområder, jf. gjeldende Norsk rødliste for arter.
- Prioriterte arter etter naturmangfoldloven § 23 med eventuelle økologiske funksjonsområder.
- Andre arter som er spesielt hensynskrevende, jf. arter med nasjonal forvaltningsinteresse i Naturbase.

Samla belastning av planlagte inngrep bør vurderes og settes opp mot allerede kjente trusler og allerede gjennomførte arealinngrep.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Status kartlegging og naturmangfold

Det er viktig at alle forslagsstillere utreder samlet belastning for planlagte vindkraftverk, kraftlinjer og annen relevant aktivitet som kan påvirke den enkelte miljøverdi. Det vises også til Nasjonal ramme for vindkraft, herunder de særlig foreslåtte eksklusjonsområdene. Disse kunnskapshullene må tettes gjennom KU.

Kommunens kommentar:

Kommunen vurderer at en slik utredning vanskelig kan gjøres på en hensiktsmessig måte før det foreligger konkret forslag om bla. turbin- og veiplasseringer. Kommunen ber NVE ta Statsforvalterens innspill til vurdering.

Generelle innspill til utredningsprogrammet

Det vises til krav i M-1941.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Verneområder og landskapsøkologi

Konsekvensutredningene må ha verneområder som tema, og det vises til naturmangfoldlovens § 49. Hvis fugl er en del av verneformålet og verneverdiene, skal det utredes hvilke konsekvenser inngrep kan få for fuglelivet.

Det er viktig å utføre utredning og kartlegging av landskapsøkologiske effekter som følge av etablering av planlagte vindkraftverk.

Kommunens kommentar:

Kommunen vurderer at dette er dekket i forslag til melding med plan- og utredningsprogram, punkt 9.3.4. og punkt 9.5.3. Hvis NVE mener at det ikke er dekket i forslag til melding med plan- og utredningsprogram, kan NVE stille ytterligere krav til utredningene.

Arter og naturtyper

Statsforvalteren vurderer at det er behov for ny kartlegging av naturtyper, karplanter og moser. Naturtyper skal kartlegges etter anerkjent metodikk jf. KUF § 17. Statsforvalteren vurderer det hensiktsmessig med minst to feltsesonger for kartlegging av naturtyper og arter (karplanter og moser), samt at det vil være behov for forundersøkelser før feltarbeid.

Kommunens kommentar:

Kommunen ber om at NVE tar stilling til dette.

Geologisk mangfold

Statsforvalteren mener det er behov for nykartlegging av geologisk mangfold i felt.

Kommunens kommentar:

Kommunen ber om at NVE tar stilling til behov for nykartlegging av geologisk naturmangfold.

Fugl

Statsforvalteren mener det er vesentlige kunnskapsmangler for tema fugl i samtlige utredningsområder. Kunnskapshullene må tettes i konsekvensutredningen gjennom:

- Nykartlegging av fugl i felt innen plan- og influensområdet
- Samordnet konsekvensutredning for tema fugl for alle foreslåtte vindkraft- og kraftlinjeprojekter
- Konsultering av/innhenting av informasjon fra relevante kompetansemiljøer
- Beslutningsrelevante arter må som et minimum inkluderes i kartleggingene
- Områder som er viktige for hekkende fugl, vinteroppholdssted og beiteområder må kartlegges
- Trekkruiter for fugl må kartlegges, inkludert næringstrekk, f.eks. fugler som hekker i planområdene og henter mat i havet eller fugler som hekker utenfor planområdet som trekker til planområdet for å hente mat.

Feltundersøkelsene bør som et minimum foregå over flere sesonger, og fram til og med neste smånagerår.

Kommunens kommentar:

Kommunen viser til tiltakshavers merknadsbehandling og ber NVE om å vurdere om dette er tilstrekkelig.

Samordnet konsekvensutredning

Statsforvalteren forventer at alle forslagsstillere bidrar til samordnet konsekvensutredning for tema fugl, og at det innhentes kunnskap fra relevante forsknings – og kunnskapsmiljøer.

Kommunens kommentar:

Dersom NVE ønsker en samordnet konsekvensutredning for tema fugl, støtter kommunen dette.

Sensitive artsdata

Statsforvalteren påpeker at informasjon som er unntatt offentlighet også må benyttes i kartleggingen.

Kommunens kommentar:

Kommunen er enig i innspillet og ber tiltakshaver følge dette.

Gjess og andefugl

I følge § 3 i forskrift om dverggås som prioritert art av 20. mai 2011 er enhver form for uttak, skade eller ødeleggelse av dverggås, herunder egg, og dens reir, forbudt. Foreslåtte vindkraftverk og kraftlinjer kan være i strid med forskriften.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Rovfugl

I KU må data om kjente hekkeområder innhentes fra Naturdatabase Sensitive artsdata og relevante kompetansemiljøer. I hekkeområder, i kjente/sannsynlige trekkruiter, områder med jaktfalk og vinterbeiteområde for hare og rype, bør vindkraftanlegg/kraftlinjer unngås.

Hekkeregistrering og habitatanalyse er sentralt for å vurdere konsekvens for rovfugl. Kartlegging og befaring bør gjennomføres i kombinasjon med kartlegging i felt og med bruk av helikopter, samt gjennomføres av kartleggere med relevant kompetanse.

Kommunens kommentar:

Kommunen er enig i innspillet fra Statsforvalteren, og ber tiltakshaver og NVE vurdere en slik kartlegging som nevnt.

Sjøfugl

Påvirkning på sjøfuglarter i ulike kolonier, må vurderes i utredningsprogrammet. I utredningsprogrammet bør konsekvensene av Finnmarkskystens viktighet for sjøfugl vurderes.

Kommunens kommentar:

Kommunen er enig i innspillet fra Statsforvalteren, og ber tiltakshaver og NVE vurdere denne typen utredning.

Hønsefugl

Det må utredes hvor vinterbeitene til rypeartene befinner seg, slik at disse kan unngås.

Kommunens kommentar:

Kommunen er enig i innspillet fra Statsforvalteren, og ber tiltakshaver og NVE vurdere denne typen utredning.

Trekkruter for fugl

For å kunne si noe om kollisjonsfaren mellom fugl og det enkelte vindkraftanlegg/kraftledninger, må trekkruter for fugl kartlegges.

BirdLife Norge har i en årrekke overvåket bestanden av dverggås og sædgås på oppdrag fra Miljødirektoratet, bla. gjennom merkestudier, og denne kunnskapen må legges til grunn i konsekvensutredningene.

Kommunens kommentar:

Kommunen er enig i innspillet fra Statsforvalteren, og ber tiltakshaver og NVE vurdere å gjennomføre en slik kartlegging.

IBA-områder

Samtlige vindkraft- og kraftlinjeområder ligger nært IBA-områder, eller i/nært sannsynlige trekkruiter mellom disse. I et utredningsprogram bør konsekvensene av en eventuell nedbygging av disse vurderes i lys av dette.

Kommunens kommentar:

Kommunen er enig i innspillet fra Statsforvalteren, og ber tiltakshaver og NVE vurdere om dette skal med i utredningsprogram.

Pattedyr

Fjellrev

I konsekvensutredningen må eksisterende kunnskap om fjellrevens utbredelse og potensial for reetablering i planområdet belyses.

Jerv og gaupe

Bemerket mulighet for innskrenking av område for jerv, gaupe og rein, og at dette kan føre til tap av tamrein da disse blir samlet på et mindre område.

Flaggermus

Minstekravet ang kartlegging av flaggermus bør være at kartlegger har relevant kompetanse.

Hare

Kartlegger må ha kompetanse om arten ift. påvirkning av støy.

Kommunens kommentar til tema *pattedyr*:

Kommunen støtter Statsforvalterens innspill ift. tema *flaggermus*, og anser dette som ivaretatt i planprogram/melding med forslag til utredningsprogram, punkt 9.5.3.4.

På tema *fjellrev, jerv, gaupe og hare* anerkjenner kommunen at disse tema burde utredes, men ønsker at det foretas en vurdering av NVE ift. dette.

Klimagassutslipp fra karbonrike arter

Viktig at det utredes konsekvenser av en nedbygging av karbonrike naturtyper som myr, torvmark, sumpskog, m.m. jf. M-1941 punkt 2.9 klimagassutslipp.

Kommunens kommentar:

Kommunen anerkjenner viktigheten av en slik utredning, men vurderer at dette først kan tas stilling til og vurderes på en hensiktsmessig måte når bla. turbin- og veiplasseringer foreligger.

Vannmiljø jf. vannforskriften

Statsforvalteren vurderer at samtlige vindkraft- og kraftlinjeplaner kan komme i konflikt med nasjonale eller vesentlig regionale interesser for vannforvaltning. Statsforvalteren mener at tema vannmiljø jf. vannforskriften er beslutningsrelevant, og må konsekvensutredes.

Kommunens kommentar:

Kommunen ser viktigheten av en slik konsekvensutredning og ber NVE om å foreta en vurdering av dette.

Anadrom fisk og vassdragsmiljø

Er det anadrome vassdrag i planområdet, må det konsekvensutredes hvorvidt vindkraftverk, tilhørende kraftlinjer og adkomstveier vil påvirke de anadrome bestandene i vassdraget(ene). Konsekvensene av tiltaket på sjørret og sjørøye i planområdet må også utredes, med bakgrunn i relevant faginformatjon om det enkelte vassdrag. I konsekvensutredningen må det foretas vurdering av tiltakene etter Rikspolitiske retningslinjer for varig verna vassdrag dersom slike påvirkes.

Kommunens kommentar:

Kommunen anerkjenner viktigheten av en slik utredning, men vurderer at dette først kan tas stilling til og vurderes på en hensiktsmessig måte når bla. turbin- og veiplasseringer foreligger.

Konsekvenser av endringer i hydrologi

Dersom hydrologien endrer seg for områdene, må det vurderes om dette har konsekvenser for naturtyper og arter, og eventuelt også for klimagassutslipp.

Kommunens kommentar:

Kommunen ber NVE og tiltakshaver gjøre en vurdering på dette området.

Forurensning og støy

Støy bør tas i betraktning når sumvirkningene av et vindkraftanlegg på dyrelivet skal vurderes.

Kommunens kommentar:

Kommunen ser nødvendigheten av dette, og ber tiltakshaver og NVE vurdere om det skal gjøres en slik vurdering av sumvirkninger.

Innspill til Rubbedalshøgda vindkraftanlegg

Naturtyper, karplanter og moser

Statsforvalteren bemerker at utredningsdelen i planprogrammet for Rubbedalshøgda mangler en god nok diskusjon om kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold, jf. forskrift om naturmangfold § 8-9, spesielt når det gjelder kartlegging av karplanter og moser.

Kommunen kommenterer:

Kommunen er enige i Statsforvalterens innspill og ber tiltakshaver rette seg etter innspillet.

Verneområder

Hvilke verneområder som konsekvensutredes for fugleliv må ta utgangspunkt i trekkruiter og arealbruk for fugl som må kartlegges. Planområdet ligger nært Straumen landskapsvernområde. Konsekvensutredningen må også utrede virkningen for dette landskapsvernområdet.

Kommunen kommenterer:

Kommunen er enige i Statsforvalterens innspill og ber tiltakshaver rette seg etter innspillet.

Fugl

Konsekvenser for verneområder med fugl som del av verneformålet/verneverdiene må være tema i et utredningsprogram. Utredningsprogrammet legger opp til feltregistreringer tre uker i juni 2025. For å kunne gjennomføre en tilstrekkelig kartlegging av hekke-, raste- og trekkområder for fugl, er tre uker i 2025 etter Statsforvalterens vurdering ikke tilstrekkelig til å oppfylle kravet til kunnskapsgrunnlaget i naturmangfoldlovens § 8.

Kommunen kommenterer:

Kommunen viser til tiltakshavers merknadsbehandling, og kommunen ber NVE om å vurdere om dette er tilstrekkelig.

Pattedyr

Potensialet for fjellrevehi i eller nært planområdet må vurderes særskilt.

Kommunens kommentar:

Kommunen støtter innspillet og ber tiltakshaver rette seg etter innspillet.

Øvrige utredningstema

Folkehelse og friluftsliv

Temaet friluftsliv skal konsekvensutredes etter anerkjent metodikk fra Miljødirektoratets M-1941/ *konsekvensutredning av friluftsliv*, samt det skal gjennomføres bred medvirkning.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Landskap

Ved vurdering av konsekvensene av et vindkraftanlegg for landskapet, må både omfanget av direkte inngrep, synlighet og visuelle forhold og påvirkning på landskapets innhold og endringsprosesser vurderes.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Øvrige innspill til plan og utredningsprogram

Statsforvalteren oppfordrer til at aktiviteter i kartleggingsfasen koordineres der det er overlappende forslag. Statsforvalteren viser også til at medvirkning og konsultasjoner skal følges opp i hele prosessen, samt at det deles nok informasjon om prosjektet og prosessen.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Videre planprosess; områdereguleringsplan og konsesjonssøknad

Statsforvalteren viser til prop.111 L s. 20. De reelle behov og tiltak for å kunne etablere vindkraftanlegg i området, skal nå avstemmes mot de mange forhold som skal hensyntas etter pbl §§ 1-1 og 3-1 og andre særlover, statlige planretningslinjer og nasjonale forventninger.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Områderegulering

Statsforvalteren viser til at områdereguleringsplanen skal avklare hovedstrukturene og prinsippene for bruk, vern og utforming av arealer og fysiske omgivelser i et område, og legge rammer for videre detaljering.

Statsforvalteren viser videre til hva en områderegulering for vindkraft etter Plan- og bygningsloven skal og bør inkludere.

I tillegg til hensynssoner vil vi anbefale å vurdere å videreføre LNFR-formål der det kommer fram at områdene er lite egnet for utbygging. I særlige tilfeller kan regulering til vern av natur-, miljø eller kulturminneverdier vurderes.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Særlige forhold med to ulike planinitiativ for tilnærmet samme areal

Statsforvalteren vil anbefale en samordning både av høringene av de ulike planforslagene og eventuelle vedtak av områdereguleringsplan for området (Rubbedalshøgda og Hamnefjell vindkraftverk).

Kommunens kommentar:

Kommunen vil be kommunestyret om å kreve at forslagsstillerne for Hamnefjell og Rubbedalshøgda justerer plangrensene. Planavgrensningen må da være gitt av den ytterste konturen av de to forslagene, når de er overlagt hverandre.

Øvrige høringsparter

Kongsfjord bygdelag, datert 29.01.2025

Innspillet viser til bygdelagsmøte hvor Rubbedalshøgda vindkraftverk ble diskutert. Det poengteres at tiltaket vil ha en positiv effekt hvis det etableres arbeidsplasser ifm. dette (ifm. en eventuell fabrikk). Bygdelaget ønsker minst mulig naturinngrep, særlig ift. trasévalg for kraftlinje og plassering av trafostasjon.

Kommunens kommentar

Tas til orientering.

Ocean Hyway Cluster

Innspillet uttrykker støtte til vindkraftprosjektet Rubbedalshøgda. Det vises til satsing på grønn hydrogen- og ammoniakkproduksjon.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Fred N. Larsen, datert 30.01.2025

Høringsinnspillet stiller seg positiv til Rubbedalshøgda med en antagelse om at det i liten grad gir negativ påvirkning på reindrift. Videre bemerkes det at skissert løsning med vei fra store Bjørnvika ansees som tilnærmet urealistisk. Det foreslås å bruke eksisterende vei opp til Hamnefjell, eller benytte ankomst fra område ved Buktelva fra FV891.

Kommunens kommentar:

Forslag om adkomst/vei til vindkraftverket tas til orientering, og kommunen ber tiltakshaver vurdere forslaget.

Reinbeitedistrikt 7

D7 påpeker at tiltaket utløser en voldsom økning av inngrep i sine områder. D7 har negative erfaringer med etablering av vindkraft i regionen pga. betydelig innskrenket areal og trangere passasjer for reinsdyrenes sine flyttleier, samt unnvikelseeffekt fra turbiner. Det beskrives også en negativ visuell effekt, samt en støyeffekt. De negative effektene er kumulative sammen med effekter fra andre inngrep, som f.eks. hytteutbygging.

Dersom D7 mister både Hamnefjell/Rubbedalshøgda og Rákkocearru så vil grunnlaget for reindrift falle bort. Hovedkravet til D7 er at alle inngrepene må sees i sammenheng; samlet belastning. Totaleffekten av inngrepene må konsekvensutredes. Dette inkluderer også konsekvensene for D7 for pågående og forventede klimaendringer, som er særlig aktuelt for sommerbeiteområder, men også vinterbeiter. Videre påpekes det at det må utredes :

- Virkningen av sterkere og økt press på beiteområder, og konsekvenser av at beitegrunnlag reduseres som følge av økt vandring for reinsdyrene.
- Utrede virkninger på dyrehelse som følge av flere vindkraftutbygginger og hvilke konsekvenser det kan få at reinsdyrene mister sine friområder. Utrede hvilken påvirkning utbyggingene kan få for slaktevekten på reinsdyrene.
- Utrede flere tilfeller av flokkblanding mellom D6 og D7 som kan oppstå som følge av utvidelse av Hamnefjell eller utbygging av Rubbedalshøgda.

- Utrede de helsemessige konsekvensene som følge av vindkraft og kraftlinjesakene. SAMINOR undersøkelsene gir god dokumentasjon på nødvendigheten av å undersøke helsemessige konsekvenser av arealinngrep .
1. Utredning utføres over flere år da livet i området varierer fra år til år. (Lemenår er f.eks. viktige for fugler og dyr, værforhold, snømengde om våren osv.)
  2. Det bør undersøkes hvilke lavarter som vokser på steinene i luftingsområdene, og hvilke arter spiser reinen når de oppholder seg på høydedragene?
  3. Hvordan virker det visuelle fra utbyggingene inn på reinen?
  4. Hvordan påvirkes reinsdyrene av støy fra vindkraft og kraftlinjer?
  5. Hvordan virker stråling fra kraftlinjer på reinsdyrene?
  6. Hvordan vil en utbygging påvirke bruken av arbeidskraft og kjøretøy i området?
  7. Hvilke deler av flokken blir mest påvirket - hvordan vil det influere på selve drifta for reinbeitedistriktet?
  8. Hvor store Inon områder kan gå tapt ved utbyggingene?
  9. Risiko for forurensing av kildevann på Hamnefjell, eventuelt ødeleggelse av det eksisterende oppkommet med kildevann?
  10. Risiko vannforurensing Rubbedalsvannet og nærliggende vann og bekkefar?
  11. Fuglebestand, fuglearter og trekkruter som kan rammes må kartlegges.
  12. Kartlegging av forekomst og forurensing fra mikroplast fra Hamnefjell vindkraft og Raggo vindkraft. Er det mikroplast i vassdrag og vannsystemer fra vindkraft?
  13. Store deler av vinterbeitene er definert som forvaltningssone A for rovdyr – hvordan påvirkning har det på totalbelastningen?
  14. Hvordan vil eksisterende og eventuelt nye vindkraftverk og kraftlinjer påvirke rødrevbestanden på Varangerhalvøya, og videre fjellrevbestanden?

For D7 er «samlet belastning» det aller viktigste å utrede på en grundig måte. Tidshorizonten som anses relevant er fra omtrent 1970 og frem til 2025. Kvartsittbruddet, kraftlinjer, trafostasjoner og vindkraft er større saker som anses som særlig viktig, men hytteområder og veier er også relevante.

D7 forventer at utrederne har særlig god kunnskap om samiske forhold og reindrift. Reindriftsfaglig kunnskap er derfor en forutsetning. Vi anser tradisjonskunnskap fra bruken av områdene som særlig viktig, og enkelte siidaandelshavere i D7 har over 40 års erfaring fra reindrift. Forventningen er at utrederne lytter til reieneierne som har svært lang erfaring.

Kommunens kommentar:

Kommunen viser til tiltakshavers merknadsbehandling; «Innspillet inneholder flere viktige elementer som ikke er nevnt i utkastet til utredningsprogram. Beskrivelsen av utredning av samlet belastning i utredningsprogrammet bør derfor oppdateres med statsforvalters innspill». Kommunen er enig i tiltakshavers vurdering.

Kommunen oppfordrer tiltakshaver og NVE til at forhold rundt sammenblanding av reinflokken, utredes.

Se kommunens merknadsbehandling av Statsforvalterens høringsinnspill for utfyllende svar til punktene som angår trekkruiter, fugler, vannmiljø, fjellrev og rovdyr.

Kommunen viser til merknadsbehandlingen av Statsforvalterens høringsinnspill, side 3; "Forventninger til medvirkning".

Reinbeitedistrikt 6-5D

D6 krever at følgende forhold utredes: Visuell påvirkning, samt hvordan påvirkes sammenblanding av flokkene til D6 og D7 som følge av en evt. utvidelse av Hamnefjell og bygging av Rubbedalshøgda.

Det påpekes også at som følge av unnvikelsessonen ved en evt. utvidelse av Hamnefjell eller Rubbedalshøgda, forventes det at beiteområdene mot Makkaur blir tapt i sin helhet. Hvor mye utgjør evt. tapt beite og hvordan skal dette erstattes? Det stilles også spørsmål tilknyttet hvilken visuell påvirkning tiltakene vil ha på Varangerhalvøya nasjonalpark.

Ift. feltarbeid og metode påpeker D6 at utredningene må skje på en måte som inkluderer reinbeitedistriktet, samt tradisjonskunnskap. Utrederne forventes å ha solid kunnskap om samiske forhold, snakker samisk og har reindriftsfaglig kunnskap. Avslutningsvis ber reinbeitedistriktet om at NVE innstiller på avslag på 420kv-linjen til Seidafjellet og at vindkraftprosjektene i Båtsfjord og Berlevåg ikke får konsesjon.

Kommunens kommentar:

Kommunen oppfordrer tiltakshaver og NVE til at forhold rundt sammenblanding av reinflokken, utredes.

Kommunen oppfordrer tiltakshaver og NVE til at utredningene skjer på en slik måte som inkluderer reinbeitedistriktene, fagkunnskap og tradisjonskunnskap.

Varangerhalvøya nasjonalparkstyre, datert 31.01.2025

Nasjonalparkstyret viser til at området er viktig ift. spesielle arter som er fåtallige og truet. Dersom prosjektene blir realisert, burde det avsettes midler til oppfølgingsprogram for å kartlegge omfang av fugletap som følge av kollisjoner med linje og turbiner.

Utredningsprogrammet bør bidra med ressurser for å kartlegge dverggås, sædgjess, snøugle-trekk slik at kunnskap om trekkruiter bedres og for forebyggende tiltak. Viser også til naturmangfoldloven §9 og §10.

Eventuell risiko for påvirkning på fuglebestandene må være mest mulig avklart på forhånd. Fugleradar nevnes som et hjelpemiddel i utredningsfasen. Påvirkning på fugl av linjer og møller, vil kunne bidra til bedre kår for eksempel for rødrev, som er en konkurrent for fjellreven. Ellers påpekes det at total påvirkning på naturmangfoldet bør utredes, både gamle og nye prosjekter.

Kommunens kommentar:

I forslag til utredningstema skal naturmangfold, herunder fugleregistreringer, kartlegges. Samlet belastning jf. naturmangfoldloven skal også hensyntas iht. forslag til utredningsprogram.

Tas til orientering. Detaljeringsgraden for gjennomføringen av KU ligger hos NVE.

Reinbeitedistrikt 4-5B, datert 31.01.2025

Reinbeitedistriktet stiller spørsmål ved og viser til mangler i den foreløpige konsekvensbeskrivelsen i meldingene og planprogrammene. De ønsker at flere temaer inkluderes i planprogrammene.

Kommunens kommentar:

Kommunen vurderer at høringsinnspillet er mer rettet mot NVE. Viser også til tiltakshavers merknadsbehandling av innspillet.

Sameforeningene DGSS og DSS, datert 31.01.2025

Foreningene påpeker at kraftlinje og vindkraftanlegg planlegges bygd i områder som vil gi sterk negativ påvirkning på samisk kultur, verdier og samfunn (punkt 1).

Det påpekes også at kraftlinjen kommer i konflikt med hellige områder og samisk kulturarv (punkt 2).

De planlagte inngrepene kommer til stor skade for høstingsmuligheter som er en del av samisk levemåte. Etter at Tanaelva ble stengt, er fjell og viddeområdene avgjørende for å bevare høstingskulturen (punkt 3).

Foreningene påpeker at inngrepene er så store at de klart bryter med internasjonal rett, SP artikkel 27. Foreningene ber om at NVE stanser eller utsetter behandlingen av planene, samtidig som sidaene gis økt bistand til å kunne ivareta sine interesser (punkt 4).

Foreningene mener at utbyggingen utgjør en sikkerhetspolitisk risiko pga. nærhet til Russland (punkt 5).

Behandlingen av 420kv-linjen må utsettes til man har fått avklart vindkraftanleggene ift. reindriftens rettigheter jf. SP artikkel 27. Videre påpekes det at det må gjennomføres nye konsekvensutredninger av personer med kunnskap om samisk kultur, språk, historie og tradisjoner slik at disse hensyn ivaretas.

Kommunens kommentar:

Ift. punkt 1: Kommunen vurderer at høringsinnspillet er mer rettet mot NVEs prosess og tar derfor innspillet til orientering.

Øvrige punkter: Tas til orientering.

Forum for natur og friluftsliv, datert 01.02.2025

Innspillet er sendt inn på vegne av Naturvernforbundet Finnmark, Bird Life Norge, 4H, Alta og omegn turlag, Hammerfest og omegn turlag, Nordkapp og omegn turlag, Sør-Varanger turlag, NJFF Finnmark, Miraculix Sør-Varanger sopp og nyttevekstforening.

FNF mener det bør stilles krav til minimumstid i felt for å sikre god kartlegging. De mener det bør kreves kartlegging over flere sesonger. Utredningene skal følge anerkjent metodikk og gjennomføres av personer med dokumentert kompetanse. Det bør også gjennomføres uavhengig kvalitetskontroll og stikkprøver av utredningene. Det må framstilles planområdets påvirkning på INON-områdene. Det må framstilles planområdets overlapp med naturtyper på rødlisten. Friluftsverdier må kartlegges kvalitativt. Påvirkning på nedbørsfelt og beitemark ved anleggsfase, drift og uhell må også kartlegges. Karbonregnskap må kartlegges. Påvirkning på økosystem ift. naturmangfoldloven §10, må utredes.

FNF påpeker at beregnet tid for undersøkelser, blir for kort ift. naturkartlegging. Det påpekes videre at Finnmark er dårlig kartlagt ift. fuglebestander og at det ikke er tilstrekkelig informasjon i databaser til kunnskapsgrunnlaget. Vekster i planteriket er også noe som må kartlegges over tid, flere sesonger. Befaring må inkludere minst et lemen/smågnager år ift. snøugle som kun hekker når det er gnagerår. Det bes om grundige feltundersøkelser og at NVE setter klare krav til utførelsen. FNF ser ikke hvordan krav til kunnskap i forvaltings- og naturmangfoldloven ivaretas ved undersøkelser over en sesong. Ber om at NVE fastsetter utredningsprogram med undersøkelser også i 2026. FNF ber også om at kunnskapsgrunnlaget må vise en samlet belastning på artsmangfoldet der både planlagt inngrep, eksisterende nærliggende inngrep og klimaendringer blir sammenstilt. Dette samme gjelder for friluftsliv, hvor både organisert og uorganiserte former for friluftsliv bes kartlegges og påvirkningen på disse. Det samme gjelder for reindrift og belastningen på denne.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Detaljeringsgraden for gjennomføringen av KU ligger hos NVE.

Berlevåg jeger- og fiskeforening

BJFF viser til Kongsfjorden som nasjonal laksefjord og uttrykker uenighet om at denne statusen i hovedsak kun legger begrensninger på etablering av akvakultur. De påpeker at konsekvensutredningen er mangelfull ift. Kongsfjorden og anadrome laksebestander i området.

BJFF viser til mangler i forslaget når det gjelder kartlegging av vannmiljø og arter i området. BJFF har vedlagt en rapport som viser til tilstedeværelse av røye og laks i nedre del av kongsfjordelva, inkl. fisk og stor laksyngel. Videre påpeker de at det ikke er tilstrekkelig at det "trolig" finnes røye i elva, og viser til vedlagt rapport. De ønsker en konkret kartlegging av dette. BJFF viser også til punkt 7.1.9 i forslaget.

BJFF synes det foreligger gode vurderinger på følgende punkter: 7.1, 7.1.1, 7.1.3, 7.1.7 som påpeker naturverdier, rødlistede arter, m.m, i området.

BJFF ønsker en grundigere konsekvensutredning på følgende punkter: 2.1 naturmangfold, 2.2 vannmiljø og fisk, 2.3 fugleliv, 2.4 produksjon av hydrogen/amoniakk, 2.5 traséalternativer og havn i Bjørnvika.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Kommunen vurderer at det skal legges til tema "vannmiljø og fisk" i konsekvensutredningen. Naturmangfold og fugleliv anser kommunen som temaer som er ivaretatt. Produksjon av hydrogen/amoniakk og traséalternativer og havn i Bjørnvika vurderer kommunen at er på et detaljnivå som må ivaretas av NVE i sin konsesjonsprosess.

Åse Winsents

Innspillet stiller spørsmål ved; turbinhøyde, molo/kai, påvirkning på friluftsområdet, nærliggende naturvernområder, arbeidsplasser, veier til område, evakuering i tilfelle nødsituasjoner, ammoniakk/hydrogensatsing, utbyggingssselskap og kapital, opprydding, og ferskvannstilgang i Kongsfjord.

Kommunens kommentar:

Tatt til orientering. Bjørnvika er alternativ to for kai. Naturmangfold er listet opp som utredingstema. Kommunen anbefaler forslagstiller å utarbeide en visuell fremstilling av turbinhøyde fra ulike steder.

Energy Valley

Innspill som uttrykker støtte til Rubbedalshøgda og lister opp deres vurdering av positive konsekvenser.

Kommunens kommentar:

Tatt til orientering.

NVE

Naturfare

Reell naturfare skal senest avklares i forbindelse med konsesjonsbehandling etter energiloven.

Klimatilpasning

Planprogrammet omtaler klimatilpasning.

Vassdragstiltak

Tiltakshaver bør sende melding til NVE om konsesjonspliktavurdering, dersom det er tvil om tiltak.

Øvrige innspill anser kommunen å være knyttet til senere stadier i prosessen og tas til orientering.

Kommunens kommentar:

Tatt til orientering.

Tor Edgar Olsen, datert 25.01.2025

Høringsinnspillet påpeker følgende viktige faktorer å vurdere ift. en evt. utbygging:

1. Spredning av miljøgifter.
2. Forstyrrelse av reindrift.
3. Støy.
4. Visuell forurensning.
5. Fare for oljeforurensning.
6. Lysforurensning.

Videre bemerkes det at inngrep i sårbare områder må gjennomgå grundige miljøkonsekvensutredninger, og at samiske interesser og tradisjonelle rettigheter tas på alvor i beslutningsprosessen. Påpekes at området det nå planlegges utbygging i, Strømmen verneområde, har tre øyer med store mengder sjøfugl, samt havørn. Innspillet nevner også ulike naturverdier i det eventuelt påvirkede området.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Ulike former for forurensning vil utredes.

Arne Erik Berg, datert 28.01.2025

Innspillet stiller seg negativt til Rubbedalshøgda vindkraftverk. Det pekes på negative konsekvenser for landskap og natur. Videre sies det at Norge og Finnmark ikke trenger mer vindkraft, men at man heller burde satse på redusert forbruk, samt ENØK. Videre påpekes det at

utbygging av kraft i Finnmark vil forverre klima og naturproblematikk, samtidig som det bidrar til vekstpolitikk som er kjernen til problemet.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Påvirkning på natur og landskap vil være en del av utredningene.

Odd O., datert 31.01.2025

Innspillet stiller seg svært negativt til vindkraft og stiller spørsmål til behandling av vindkraftsaker.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Reinbeitedistrikt 14A, datert 31.01.2025

Reinbeitedistriktet stiller spørsmål ved og viser til mangler i den foreløpige konsekvensbeskrivelsen i meldingene og planprogrammene. De ønsker at flere temaer inkluderes i planprogrammene.

Kommunens kommentar:

Kommunen vurderer at høringsinnspillet er mer rettet mot NVE. Viser også til tiltakshavers merknadsbehandling av innspillet.

Samerådet, datert 01.02.2025

Samerådet påpeker at alle planene på høring berører de siste store uutbygde fjellområdene i Europa, og dermed også naturgrunlaget for samisk kultur, næring, språk og samfunn. På bakgrunn av dette påpekes det videre at planene vil krenke urfolks menneskerettigheter, herunder kulturvern og rett til eiendom. Videre at alle planer bør avvises, med mindre det gis samtykke fra samiske rettighetshavere.

Viser til FN konvensjonen om sivile og politiske rettigheter artikkel 27. Påpeker videre konflikten mellom reindrift og vindkraft. Ønsker utredere med inngående kunnskap om samisk utmarksbruk, reindrift, kultur og lokale forhold, samt avgjørende innflytelse på valg av utredere fra samisk hold. Påminner om kommunens konsultasjonsplikt overfor berørte samiske interesser.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Samiske interesser, reindriftsinteresser og kulturminner vil bli utredet etter anerkjent metodikk. Viser ellers til NIBIOs pågående arbeid med ny metodikk. Berørte parter har fått tilbud om konsultasjon og vil også få tilbud senere i prosessen.

Jostein Amundsen, datert 01.02.2025

Innspillet stiller seg negativ til vindkraftindustri i konflikt med reindrift og samiske urfolksrettigheter.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Anita Haukås Oppedahl, datert 01.02.2025

Innspillet bemerker at alle vindkraftplaner i samiske områder må avvises. Dette gjelder også følger virkninger som industri og gruvedrift.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Siri Broch Johansen, datert 31.01.2025

Innspillet viser til utfordringer vindkraftverk skaper for bofaste næringer og at naturen i Finnmark ikke er egnet til dette (ift. naturkrefter i møte med konstruksjonene). Innspillet peker også på fare for konflikt med artikkel 27 og fare for flere "Fosen-saker", samt det samlede trykket av inngrep på reinbeitedistrikt. Bemerk Stortingets satsing på forsoning i konflikt med satsing på industri.

Viser videre til at landskapet egner seg til produksjon av høyverdige animalske produkter, men ikke vindkraft. Utbyggingen er planlagt i områder med samiske kulturminner og disse bør tas vare på. Naturmangfoldloven må gis stor vekt.

Kritiserer at så mange prosjekter har høringsfrist samtidig.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Samiske interesser, reindriftsinteresser og kulturminner vil bli utredet etter anerkjent metodikk. Viser ellers til NIBIOs pågående arbeid med ny metodikk.

Protect Sápmi, datert 01.02.2025

Stiftelsen Protect Sápmi viser til at de folkerettslige prinsippene er operasjonalisert gjennom konseptet Free, Prior and Informed Consent, som stiller krav til at reinbeitedistriktene/siidaene skal ha en sentral rolle i arbeidet med utarbeidelse av konsekvensutredning for reindrift. Følgelig er det naturlig at vi som bistår samiske rettighetshaveres interesser, kommer med innspill til NVE ift. utredningsprogrammene.

Prosessuelle krav:

- I hele prosessen skal det sikres medvirkning for berørte rettighetshavere, i dette ligger en plikt til å tilrettelegge for språklig kommunikasjon på samisk tolket til norsk.
- NVE bør pålegge tiltakshaverne å dekke reinbeitedistriktenes kostnader, som en følge av denne prosessen. Distriktet/siidaene har behov for omfattende advokatbistand, reindrifts- og inngrepsfaglig bistand og herunder reindriftsøkonomisk kompetanse.

Kunnskapsgrunnlaget kritiserer hvordan kumulativt perspektiv og tradisjonell kunnskap i arbeid med KU har blitt gjennomført i andre liknende prosjekter. Vår vurdering er at vegvesenets metode ikke er kapabel til å benyttes i denne type saker, da dens utgangspunkt er vegbygging. I vindkraftutbyggingssaker, hvor inngrepene er enorme, er metoden ikke dekkende. Den mangler bla et helhetsbilde sett fra reindriftens perspektiv, det kumulative perspektivet samt tradisjonell kunnskap.

Stiftelsen Protect Sápmi og Gávccí AS har utgitt en rapport fra august 2024 hvor de blant annet peker på at følgende punkter mangler: helseperspektivet, Birgejupmi og samiske hellige steder, samt konsekvenser i sameksistens av rovdyr og rein.

Ønsker mer innflytelse for reinbeitedistriktene på valg av metode, utreders kompetanse og utredningsspråk, samt at reinbeitedistriktene får rett til å bestille tredjepartsvurdering av foreliggende KU. Ønsker større fokus på total belastning av ulike inngrep, samt at samiske folkehelseperspektiver ivaretas.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Kommunen viser til at tiltakshaver vil bruke relevante deler av analysen inn i konsekvensutredningen for reindrift og tilgrensende tema. Viser også til NIBIOs pågående arbeid med ny metodikk for vurderinger av reindrift i konsekvensutredninger.

Finnmarkseiendommen (FeFo), datert 03.02.2025

FeFo har gjennomgått planprogram og meldinger om utredningsprogram, men har ikke funnet grunnlag for å gi konkrete merknader til hver enkelt høring. FeFo tar det for gitt at kommunene og NVE etter høringsrunden sørger for at planprogram og utredningsprogram får den nødvendige kvalitet. FeFo vil også trekke frem Norges internasjonale forpliktelser som sikrer beskyttelse av tradisjonell kulturutøvelse for den samiske befolkningen, og dermed også Finnmarks befolkning. Her nevnes ILO 169, SP art. 27, og nasjonal lovgivning hvor Finnmarksloven og FeFo er et sentralt virkemiddel for å sikre at disse forpliktelsene ivaretas.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Finnmark fylkeskommune, datert 05.02.2025

Landskap og estetikk

Tiltakshaver bør ha som mål at planen skal sikre en god terreng- og landskapstilpasset utbygging. Planforslaget må beskrive landskapskvalitetene og hvordan de blir påvirket av ulike utbyggingsalternativer, hvor plassering av vindturbiner, veitraséer og servicebygg er angitt.

Naturmangfold

Fylkeskommunen viser til svakt kunnskapsgrunnlag grunnet manglende/eldre kartgrunnlag. Det forutsettes at det gjennomføres kartlegginger ift. dagens standard. I områder med rødlistede naturtyper er det ønskelig at disse skånes.

Revegetering

Fylkeskommunen mener at det bør fremgå i planens beskrivelse at berørte områder etter anleggsperioden eller avvikling skal ryddes og gjennomgå revegetering.

Medvirkning

Minner om at informasjonsflyten og medvirkningen må opprettholdes også når prosjektene er mer konkretisert.

FNs bærekraftsmål og klimareduksjoner

Oppfordrer tiltakshaver til å planlegge anleggsarbeidene slik at det gir lavest mulig klimagassutslipp. Bes om at det redegjøres hvordan planforslaget tilpasser seg de forventede klimaendringene, samt at det gjennomføres gode kartlegginger. Tiltakshaver bør vurdere hvordan planene kan integrere naturvennlige løsninger som fremmer biologisk mangfold og styrker økosystemet.

Friluftsliv

Fylkeskommunen mener at det er viktig at irreversible inngrep ikke utføres i de områdene som er kartlagt som svært viktig eller viktige friluftslivsområder.

Vannforvaltning

Regional vannforvaltningsplan skal legges til grunn for regional og kommunal planlegging. Viser til veileder M-1941.

Folkehelse

Viser til folkehelseloven.

Kulturarv - arkeologi

Vurderer at Rubbedalshøgda vindkraftverk har høyt potensiale for funn av kulturminner som må utredes.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Det vises til tiltakshavers merknadsbehandling. Kommunen stiller seg bak denne.

Siv Efrimsen

Innspillet gjelder metode for konsekvensutredning av tema reindrift. Det ønskes at erfaring med allerede etablert vindkraft og annen energi-infrastruktur i høyere grad vektlegges.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Kjell Richardsen

Innspillet gjelder metode for konsekvensutredning av tema reindrift. Det ønskes at erfaring med allerede etablert vindkraft og annen energi-infrastruktur i høyere grad vektlegges.

Kommunens energi:

Tas til orientering.

UiT – Norges arktiske universitet, datert 08.01.2025

Innspillet gjelder kulturminner under vann. UiT er kritisk til at de i 2024 ikke fikk noen saker som gjelder tiltak i sjø, vann og vassdrag på høring.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Innspillet vurderes å være rettet mot NVE.

Naturvernforbundet, DNT, NJFF, BirdLife Norge og Norsk friluftsliv, datert 14.01.2025

DNT mfl. har følgende innspill for å forbedre kvaliteten på utredningsprogrammet: krav til minimumstid i felt, krav til kartlegging over flere sesonger, at utredninger, analyser og feltundersøkelser følger anerkjent metodikk, uavhengig kvalitetskontroll og stikkprøver av konsekvensutredninger, at planområdets overlapp og tap av INON-områder framstilles.

Videre ber de også om framstilling av planområdets overlapp med naturtyper på norsk rødliste, kartlegging og kvalitativ vurdering av friluftsverdier, effekter for verneverdiene i vernede vassdrag og nedbørsfelt må vurderes, karbonregnskap og påvirkning på økosystemet ut fra den samlede belastningen.

Videre påpekes det at der natur og viktige friluftsområder blir skadelidende så bør utbygging stoppes. I tillegg må urfolk som bruker områdene høres og deres interesser vektlegges.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Detaljert kartlegging vil være en del av videre konsekvensutredning i forbindelse med detaljplan tilknyttet konsesjonsbehandling.

Telenor

Telenor har flere radiolinjehopp gjennom planområdet som vil kunne komme i kontakt med nye vindmøller.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Plassering av vindmøller vil være en del av prosessen med detaljplan og konsekvensutredningen vil utrede vindkraftverkets påvirkning på nærliggende radiolinjehopp og radiolinjetårn.

Aase Methlie, datert 16.01.2025

Innspillet stiller seg svært negativt til vindkraftutbygging i Finnmark.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Steinar Johannes Tysse, datert 16.01.2025

Innspillet er svært negativt innstilt til vindkraftutbygging på bakgrunn av skade på natur og reindrift.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Håkon Holmgren Gabrielsen, 21.01.2025

Innspillet stiller seg bak høringsinnspillet fra Naturvernforbundet, DNT, NJFF, BirdLife Norge og Norsk friluftsliv.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Are Salomonsen, datert 21.01.2025

Innspillet er svært negativt innstilt til vindkraft.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Norsk hydrogenforum, datert 22.01.2025

Innspillet stiller seg positivt til vindkraftprosjektene.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Statens vegvesen, datert 21.01.2025

Innspillet sier "Ettersom det ikke er avklart hvilke prosjekter som skal videreføres og det foreligger ikke tilstrekkelig detaljerte planer har vi på nåværende tidspunkt ingen merknader til høringen."

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Viser ellers til tiltakshavers merknadsbehandling hvor det opplyses at det vil tas kontakt med SVV under konsekvensutredningen for å avklare eventuelle konflikter og behov for tilpasninger i utbyggingsplanene.

Forsvarsbygg, datert 23.01.2025

Innspillet sier at tiltaket ikke vil påvirke Forsvarets interesser, samt at krav angitt i Forskrift om rapportering, registrering og merking av luftfartshinder må oppfylles.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Ole Morten Skarhol, datert 26.01.2025

Innspillet stiller seg svært negativt til vindkraft i norsk natur.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Kolbjørn Sivertsen, datert 24.01.2025

Innspillet stiller seg sterkt kritisk til vindkraft og ber om at prosjektene stoppes.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Kautokeino flyttsamelag

Innspillet stiller seg kritisk til planlagte vindkraftverk i Finnmark, selv om planene ikke direkte berører Vest-Finnmark beiteområde. Utbygging vil føre til betydelige konsekvenser for reindriftsutøvelsen, som er avhengig av store sammenhengende arealer for å

opprettholde bærekraftig drift. Slike inngrep kan forstyrre beiteområder, flyttleier og kalvingsland, noe som igjen kan påvirke både dyrevelferden og næringens økonomiske grunnlag.

Det vises også til konsekvensene utbyggingsplanene kan få i form av irreversible endringer i landskapet, og forringet mulighet til å videreføre tradisjonell reindrift i området. Dette rammer ikke bare reindrift, men også samisk kultur og levesett, samt naturmangfold og det økologiske samspillet. Innspillet anmoder til å revurdere vinkraftplanene, samtidig som det oppfordres til å legge større vekt på ivaretagelse av reindriftenes interesser og den samiske befolkningens rettigheter.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Utredning av reindrift og andre samiske interesser vil følge anerkjent metodikk. Kommunen er kjent med at det pågår arbeid med å utvikle en ny reindriftsfaglig metodikk, og oppfordrer tiltakshaver til å benytte seg av denne når den foreligger.

Arne Erik Berg

Innspillet ber om at utredningsprogrammene går dypt inn i problematikken med ønske om vekst og økt energibruk og hva det betyr for forbruket både i nasjonalt og globalt. Likeså hvordan samlet press på natur og kultur påvirker holdninger, livskvalitet og livsutfoldelse for alle deler av befolkningen i Finnmark, med et særlig blikk på samisk kultur og hvordan denne gigantiske industrialiseringa endrer Finnmark fysisk og mentalt.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Viser til tiltakshavers merknadsbehandling av innspillet hvor det framkommer at utredningen blant annet vil ta for seg ønskede tema.

Pål Christian Frenning, datert 27.01.2025

Innspillet stiller seg sterkt kritisk til vindkraftprosjektene.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Motvind Nord, datert 29.01.2025

Høringsparten er imot storskala vindkraft i Finnmark med begrunnelse at dette ikke kan løse noe kraftbehov, samt at det skaper problemer for natur, beitenæring, nettsystemet og energisystemet.

Innspillet fremmer følgende utredningstemaer:

- Rettsvern og menneskerettigheter
- Inngrep, dominans og arealkonsekvens
- Norges internasjonale ansvar for Europas siste villmark
- Risiko og ansvar med utslipp og forurensning, ulykker og havari
- Beredskap og økt risiko i kriser og krig.
- Inngrepsfri natur, reine beiter og vassdrag og verdiskaping.

Høringsparten stiller seg kritisk til om enkelte av disse temaene utredes grundig nok og belyser alle aspekter.

Høringsparten er skeptisk til NVEs utvelgingsprosess av vindkraftplanene som nå inngår i kraftpakken Finnmark.

Påpeker at rettsvernet er et viktig utredningstema i hver enkelt sak, men også samlet.

Videre at det er behov for økonomisk støtte til berørte samiske interesser, for at disse kan kjempe sin sak i møte med vindkraftprosjektene.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Konsekvensutredningene som skal gjennomføres, vil følge anerkjent metodikk og ta for seg temaene som NVE fastsetter i sitt utredningsprogram.

Direktoratet for mineralforvaltning (DMF), datert 30.01.2025

DMF ser av meldingene for vindkraftverkene at utredningsmetode varierer mellom V712 og NVEs fastsatte utredningsprogram.

Uavhengig av metode for utredning skal grus- og pukkdatabasen og mineralressursdatabasen fra NGU, og DMFs kartgrunnlag for mineraluttak og bergrettigheter legges til grunn. Datasett med forekomstene er tilgjengelige fra GeoNorges kartkatalog og blir også distribuert som WMS-tjenester.

DMF kan ikke se at noen av områdeplanene for vindkraftverkene berører registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift.

Metoden i V712 legger opp til at ikke-vurderte forekomster av mineralressurser skal få vurderingen «ubetydelig verdi». Dette er ikke tilstrekkelig å legge til grunn. Det må innhentes utfyllende informasjon om slike forekomster slik at virkningen av en utbygging kan få riktig verdi i konsekvensutredningen.

Masseuttak:

DMF ser at det planlegges for å etablere eller gjenåpne masseuttak i forbindelse med alle vindkraftverkene for å dekke behov for byggeråstoff til den planlagte utbyggingen. Vi ser at detaljene i flere av meldingene er planlagt avklart i konsesjonssakene eller i detaljplaner etter at konsesjon er gitt. DMF anbefaler likevel at områdereguleringene gjør rede for plasseringen av uttakene, hva slags masser som skal tas ut og hvor mye masser det er snakk om.

Masseuttak er omfattende inngrep som er viktig i utbyggingen av infrastruktur, og hvor det er viktig at lokalisering og omfang er avklart i planer som vedtas av lokale myndigheter. DMF er derfor ikke enige i at alle detaljer knyttet til masseuttak bør skyves til prosessene etter energiloven. Det er i utgangspunktet bare arealformålet råstoffutvinning som kan tillate uttak av mineralske ressurser. Arealet der uttaket

skal foregå bør settes av til arealformålet råstoffutvinning i områdereguleringsplanene, slik at det er synliggjort hvor uttak lokaliseres og hvilket omfang uttak vil ha.

Konsesjonsplikt etter mineralloven

Som utgangspunkt gjelder mineralloven «ethvert uttak av mineralske forekomster». Samlet uttak på mer enn 10 000m³ krever konsesjon før uttak kan starte, jf. mineralloven § 43. Søknad sendes til DMF. Berørte parter og lokale myndigheter vil høres før konsesjon eventuelt gis. Det er tiltakshaver ved uttaket som er ansvarlig for å avklare videre prosess for uttak og eventuell konsesjon med DMF.

Kommunens kommentar:

Kommunen viser til tiltakshavers merknadsbehandling hvor det framkommer at datainnhenting og hvilken arealform som kreves i en regulering, vil tas med videre i utredningsprosessen.

Innspill angående *masseuttak og konsesjonsplikt etter mineralloven* tas til orientering.

Folkeaksjonen LEVE HAVET, datert 29.01.2025

Innspillet stiller seg skeptisk til vindkraftanlegg og viser til at det vil bety omfattende inngrep i unik, arktisk natur, som kan gå på bekostning av andre næringer. I tillegg bemerkes det at vindkraft er en ustabil energikilde. Innsender frykter at urfolks rettigheter ikke vil bli ivaretatt. FLH mener at planene om utbygging av vindkraftverk og kraftledninger i Finnmark må stanses.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Marint naturmangfold og samiske interesser vil være en del av konsekvensutredningen som skal gjøres.

Eva Sandersen Hetta

Innspillet stiller seg kritisk til planlagte vindkraftverk i Finnmark. Hovedårsaken som trekkes fram er forringelse av natur, hensyn til reindrift og andre naturbaserte næringer. Innspillet påpeker at det gjøres grove overtramp for ettertiden med utbygging av vindkraft i fylket.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Landbruksdirektoratet, datert 30.01.2025

Innspillet viser til viktigheten av en helhetlig og grundig utredning av konsekvensene på reindriften, og deres behov for arealer til sin drift. For å sikre reindriften interesser anbefaler innspillet at det utarbeides klare planer for medvirkning og konsultasjoner, inkl. innhenting av tradisjonell kunnskap og utarbeidelse av detaljerte kart og illustrasjoner. Videre påpekes det at dette arbeidet skal inkludere reindriftsfaglig kompetanse, kultur og språkkunnskaper. Samlede virkninger, innenfor og utenfor planområdet, samt alternativer til utbygging, må tas med. Innspillet påpeker at samlede virkninger ofte ikke settes nok fokus på.

Kommunens kommentar:

Utredning av reindrift og andre samiske interesser vil følge anerkjent metodikk. Kommunen er kjent med at det pågår arbeid med å utvikle en ny reindriftsfaglig metodikk, og oppfordrer tiltakshaver til å benytte seg av denne.

Porsanger kommune, datert 31.01.2025

Porsanger kommune opplever at det er avstand mellom hvilke temaer og metoder som legges til grunn i konsekvensutredningene, og hvilke forventninger de samiske aktørene og reindriftsutøverne har til dette arbeidet.

Innspillet ser nødvendigheten med å gjøre gode utredninger av de konsekvensene tiltak medfører, spesielt for arealkrevende formål som eksempelvis vindkraft.

Det anses avgjørende å definere grenser for hvilke nivå utredningene skal gjennomføres på, og hva som skal inkluderes i utredningene. Dette for å sikre god, grundig saksbehandling. Ønsker videre en felles ramme på tvers av utredningsprogram for vindkraft, men at det tilpasses de ulike prosjektene. NVE har en viktig rolle i dette.

Kommunens kommentar:

Utredning av reindrift og samiske interesser vil følge anerkjent metodikk. Dette gjelder også for andre utredningstemaer.

Barents Nett, datert 31.01.2025

Barents nett oppsummerer utfordringer med strømmettet i regionen. Mye av regionalnettet i Finnmark er spinkelt og aldrende. Fra et rent nettperspektiv vil ny vindkraft i mange tilfeller være med på å fornye og forsterke dette. Vindkraft vil også bidra til å forbedre energibalansen i området. Våre erfaringer tilsier at moderne vindkraftanlegg også har en god evne til å bidra til korrekte spenninger i nettet gjennom justerbar reaktiv kapasitet.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Meteorologisk institutt

Berlevåg værradar ligger i overkant av 23 km sørvest for Rubbedalshøgda vindkraftverk. Her vil det være mulig at turbinene kommer inn i radarsignalet, noe som gir demping i radarsignalet. Hvis turbiner kommer opp i radarstrålen vil dette svekke radarsignalene, også i avstand fra vindkraftverket. Det bør derfor konsesjonsfestes at høyden av vindturbinene må være lavere enn den laveste radarloben.

Meteorologisk institutt er usikre på om spesielle geografiske utforminger av det enkelte utbyggingsområdet kan gi rom for noe større grupper av turbiner. Dette vil vi undersøke mot slutten av 2025. Meteorologisk institutt erfarer til nå at vindkraftverk forstyrrer minst 3 pixler utenfor vindkraftverkets avgrensning. Vi har hittil ikke klart å lage en god erstatning av nedbørverdier der vi har fjernet vindkraftverket.

Kommunens kommentar:

Tiltakshaver vil som en del av konsekvensutredningen utrede vindkraftverkets påvirkning på nærliggende radarer.

Motvind Norge og Motvind Finnmark, datert 31.02.2025

Internasjonale forpliktende planer og føringer

Innspillet viser til ILO konvensjonen 169, SP artikkel 27 og naturavtalen som kommer i konflikt med vindkraftplanene.

Offentlige utredninger, planer og vedtak

Videre påpekes det at vindkraftplanene kommer i konflikt med eierforholdet til grunnen i Finnmark (FeFo), reindrift (Reindrifftsavtalen 2024/2025), miljøvern og miljøutfordringer i nordområdene (Meld. St. 9 (2020-2021)), klimautvalget (NOU 2023: 25 Omstilling til lavutslipp — Veivalg for klimapolitikken mot 2050) og naturressursutvalget (NOU 2024: 2 I samspill med naturen — Naturrisiko for næringer, sektorer og samfunn i Norge).

Innspillet peker videre på ulike forventninger til regional, kommunal, fylkeskommunal og statlig planlegging.

Konsekvensutredning (KU)

Innspillet stiller seg kritisk til troverdigheten til utredere som jobber på oppdrag for tiltakshavere.

Det bemerkes at naturen i Finnmark er spesielt sårbar og at alle 11 vindkraftplaner vil berøre reindrift. Det forventes derfor at NVE må sette særlig strenge faglige krav til utredere, både fag, kultur og språkkunnskap.

Følgende tema anses som å være nødvendige krav i ku: vanddirektivet, vannmiljø og naturmangfold i vann, fugl og annet dyreliv, naturtyper, flora, vegetasjon og naturtap, refleksblink og skyggekastning, landskap og visualisering, konsekvenser for elektronisk kommunikasjon, INON og verneinteresser, kulturminner og kulturmiljø, avbøtende tiltak/miljøoppfølging, samfunnssikkerhet, biologisk mangfold, reindrift, annen samisk utmarksbruk, produksjonstap av vindkraft, påvirkning på kraftnettet, nedbygging-avvikling-reetablering og deponering, klimaregnskap og balansekraft, systemkostnader, vær-/kystradar, støy, vann- og grunnforurensning, religiøs betydning (samisk religion), friluftsliv, iskast og kollaps og samfunnsøkonomisk analyse.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Viser til tiltakshavers merknadsbehandling av innspillet, og kommunen stiller seg bak dette.

Mattilsynet, datert 31.02.2025

Når det gjelder dyrevelferd ønsker Mattilsynet at alle prosjekter må sees i sammenheng ift. dyrevelferd for tamrein i Finnmark.

Den samlede belastningen av disse prosjektene og andre planlagte tiltak må komme frem og vurderes for reindriften generelt og for de ulike distriktene. Både direkte konsekvenser og indirekte for tilstøtende distrikter.

Klimaendringenes konsekvenser for reindriften er viktig å ta høyde for i videre arbeid. Vi vil særlig peke på to forhold:

1. Klimaforandringene endrer beiteforhold.
2. Klimaforandringer påvirker også hvilke områder som vil være attraktive for reinen.

Innspillet peker videre på kommunenes mulighet til å sette av hensynssoner for reindrift med tilhørende bestemmelser, som kan hensynta velferd til tamrein. Videre pekes det på ulike typer metaller, tungmetaller og plastforurensning fra vindkraftanlegg som potensielt kan ha konsekvenser for miljøet. Dette bes ivaretatt i en vurdering av påvirkninger på beite, mattrygghet og matkvalitet.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering. Drikkevann og reindrift er temaer som vil konsekvensutredes.

Antonius Reinier Marie Overdevest, datert 16.01.2025

Høringsinnspillet er sterkt skeptisk til vindkraftplaner i Finnmark, bla. med bakgrunn i negative konsekvenser for samisk kultur, natur og sårbare økosystem. Innspillet ber om at alternativer til vindkraft vurderes.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Ida Karoline Nordgård, datert 21.01.2025

Høringsinnspillet er sterkt skeptisk til vindkraftplaner som kommer i konflikt med urørt natur. Innspillet stiller seg bak høringsinnspillet fra Naturvernforbundet, DNT, NJFF, BirdLife Norge og norsk friluftsliv

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Kjetil Engja

Innspillet stiller seg skeptisk til planer for utbygging av vindkraft i Finnmark, begrunnet med blant annet negative konsekvenser for dyreliv, reindrift, landskap, visuell forurensing, samt ødeleggelse av uberørt natur.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

BirdLife Norge, datert 31.01.2025

Innspillet sier at selv om bare en håndfull av de omsøkte prosjektene i «Kraft- og industriløftet for Finnmark» skulle få konsesjon vil det samlet sett være det største naturinngrepet som noensinne er gjennomført i Norge. NVE må derfor stille bedre og mer detaljerte krav enn det som har vært vanlig i slike planprosesser.

Videre framkommer det av innspillet at utredninger må gjennomføres etter anerkjent metodikk etter KU-veileder fra Miljødirektoratet, at lokale og regionale myndigheter og organisasjoner og andre med relevant kunnskap involveres, og at det foretas feltarbeid på hensiktsmessig tid av året ift. hekketider og evt. trekk sesong. Sensitive opplysninger skal merkes unntatt offentlighet og oversendes NVE som et eget dokument. Videre forslag til krav i innspillet er:

- Vurdere hvordan tiltaket kan påvirke fuglearter[...] Herunder skal områdets verdi som trekklokalitet, fare for kollisjoner og redusert/forringet økologisk funksjonsområde vurderes
- Vurdere potensialet for funn av hittil ukjente forekomster av rødlistede og forvaltningsprioriterte arter i plan- og influensområdet.
- Vurdere hvordan tiltaket kan påvirke de ulike fuglearter. Herunder skal områdets verdi som trekklokalitet vår og høst, gjennomtrekklokalitet (hekketid), fare for kollisjoner og redusert/forringet økologisk funksjonsområde vurderes.

Kommunens kommentar:

Kommunen viser til tiltakshavers merknadsbehandling som sier at påvirkning på fugl skal utredes på en tilstrekkelig måte, hvor gjeldende metodikk etter M-1941 vil følges.

Videre vil feltarbeid gjennomføres av kvalifisert personell.

Viser ellers til kommunens merknadsbehandling av Statsforvalterens høringsinnspill.

Norges televisjon, 01.02.2025

Innspillet påpeker at i enhver utbygging av vindkraft er det viktig å avklare i forhold til alle ekom tjenester jf. alle ekom aktører om tjenestene og aktørene således potensielt kan påvirkes av den planlagte etableringen av vindkraftutbyggingen.

Herunder er det viktig at forholdet til NTVs DTT-signaler utredes som ledd i konsekvensutredningen, og at avbøtende tiltak knyttet til DTT-signalene kartlegges når dette er relevant. Det påligger konsesjonssøker for vindkraft å utrede hvorvidt det er sannsynlig at utbyggingen i det konkrete tilfellet kan medføre skadelig forstyrrelser eller redusert tilgjengelighet for ekomsignaler, og bære kostnadene ved slik utredning.

Det vises til melding med planprogram for Rubbedalshøgda vindkraftverk, punkt 8.3.2 (elektronisk kommunikasjon) og det påpekes følgende: "NTV påpeker at det er den aktøren som rammes av forstyrrelser, hvor også tiltaket skal rettes inn mot. Herunder ved evt. forstyrrelser av TV- og radiosignaler i det digitale bakkenettet (DTT-nettet) skal avbøtende tiltak rettes inn mot DTT signalene som forstyrres slik at signalene i bakkenettet kan gjenetableres. Da vil også bygging av nye permanente sendestasjoner i det digitale bakkenettet være et aktuelt tiltak. I punkt 8.3.2 ovenfor er dette, og kanskje det viktigste tiltaket, utelatt. Det må tas med."

NTV må vite eksakt plassering av turbinene og høyde (mast inkl. rotorblad høyde) for å kunne uttale oss om evt. fare for interferens på våre ekom signaler. Vi kan likevel nå basert på en rask teoretisk analyse i relasjon til disse 11 vindkraftprosjektene (listet i tabellen ovenfor) si at sannsynligheten for at disse vil påvirke DTT signalene er liten.

Kommunens kommentar:

Viser til tiltakshavers merknadsbehandling hvor det framkommer at NTV vil bli kontaktet når tiltaket er detaljprosjektert.

Dersom turbinplassering er endelig og interferens oppdages, så forutsetter kommunen de nødvendige tiltakene som har krav i lov vil implementeres av tiltakshaver.

Egil Kvernmo

Innspillet lister opp følgende temaer som bør utredes i planprogrammet:

- Konsekvenser for andre næringer og arbeidsplasser
- Legg fram klimaregnskap
- Konsekvenser for kraftnettet og strømpriser.

Kommunens kommentar:

Kommunen oppfordrer tiltakshaver til å gjennomføre et klimaregnskap for prosjektet når detaljeringsgraden er tilstrekkelig. Kommunen oppfordrer videre tiltakshaver til at klimaregnskap legges ved forslag til områderegulering. Kommunen oppfordrer også NVE til å ta stilling til klimaregnskap som en del av konsesjonsprosessen.

Det vurderes ikke som hensiktsmessig å utrede konsekvenser for kraftnettet og strømpriser i planprogrammet. Dette er temaer som er mer hensiktsmessige for NVE og Statnett å utrede.

Kommunen oppfordrer tiltakshaver til å utrede konsekvenser for næringer og tilhørende arbeidsplasser, ut over NVEs standardkrav. Med en slik konsekvensutredning menes også ringvirkninger på tilknyttede næringer. Et eksempel kan være påvirkning på fiskeri, som kan gi innvirkninger på transportsektoren tilknyttet kommunen.

Anita Haukås Oppedahl, datert 01.02.2025

Innspillet ber om at alle vindkraftprosesser stanses, og stiller seg svært negativt til vindkraftutbygging.

Kommunens kommentar:

Tas til orientering.

Norske samers riksforbund, datert 01.02.2025

NSR mener det er sterkt beklagelig at ikke alle berørte parter er på mottakerlisten til høringen da dette er inngrip av svært stor art som ventes å påvirke samisk kultur. Videre at det forventes at alle rettigheter blir kartlagt da dette er kulturutøvelse og arealer med stor betydning for samisk kultur.

NSR er bekymret for selve meningen med høringene ift. høringsfristen som oppfattes som kort ift. tiltakenes omfang. Videre, at alle 15 saker som har vært på høring, må settes på vent inntil rettsaken mellom Sametinget og Energidepartementet er avgjort.

Det vises til at om vindkraftplanene kommer i konflikt med SP art.27, vil planene ikke være tillatt.

Kumulative effekter

NSR viser til at det i denne sammenhengen er snakk om 15 ulike inngrep, og at det store antallet viser at samlede effekter må vurderes. Videre, at kulturminneregistrering ikke nødvendigvis er tilstrekkelig, og at dette må undersøkes ifm. vindkraftplaner slik at disse ikke tapes for ettertiden.

FPIC – Free, prior and informed consent

Innspillet påpeker viktigheten av fritt og forhåndsinformert samtykke fra berørte parter. Dette for at involverte parter kan innhente tilstrekkelig informasjon om sakene og har reell mulighet til å bearbeide og vurdere informasjonen.

Samisk utmarksbruk

Samisk utmarksbruk trekkes fram, i form av at det bør utredes i hvilken grad utbygging vil påvirke plante- og dyreliv, samt andre arter.

Sannhet- og forsoningskommisjonens rapport

Det vises til SF-rapporten, og hvordan det tegnes et bilde av reindriftnæringen er under press gjennom ulike former for arealinngrep, samt klimaendring.

Helsemessige konsekvenser

NSR viser til SF-rapporten ift. levekår blant reindriftssamer.

Andre samfunnsmessige konsekvenser

Det vises til at nye næringer og evt. arbeidsplasser ofte kommer i konflikt med tradisjonelle næringer, lokalbefolkning og samfunnsliv.

Totalberedskap

NSR mener at i et beredskapsperspektiv er samenes kunnskap som urfolk svært viktig. Samene har god erfaringsbasert kunnskap om jakt, høsting og sanking, samt å leve og forflytte seg ute i naturen. Videre, at mer energi i nord ikke gir bedre samfunnssikkerhet, men at samenes erfaringsbaserte kunnskap er viktigere.

Kommunens kommentar:

Samtlige av foreslåtte utredningstemaer er belyst gjennom flere høringsinnspill, og flere av disse er lagt til som kommunens forslag til endringer i planprogrammet. Kommunen tar derfor dette høringsinnspillet til orientering.

Amnesty International, datert 01.02.2025

Amnesty viser til sin rapport, i samarbeid med Samerådet, *Just transition or «Green Colonialism»*. Overgangen til fornybar energi må ikke skje på bekostning av urfolksrettigheter. Samene har rett til FPIC, ihht. UNDRIP, ILO 169, SP art. 1 og 27. Videre vises det til at kraftprosjektene og kraftledningene utgjør en risiko for samenes rettigheter.

Amnestys bekymring er at dagens konsekvensutredningsregime ikke avklarer den menneskerettslige risikoen knyttet til planlagte inngrep.

I rapporten anbefaler Amnesty uavhengige konsekvensutredninger som inkluderer samisk, tradisjonell kunnskap og vurderer de samlede effektene av vindkraftutbygging. Det bør være enighet mellom tiltakshaver og samiske rettighetshavere om utføring, metode og mandat for konsekvensutredningene.

Videre, at samiske rettighetshaveres rettigheter ikke er sikret gjennom dagens saksbehandlingsregime.

Det vises til rbd. 9, som påvirkes at totalt 7 vindkraftanlegg, samt to kraftlinjer. Amnesty vurderer at risikoen for menneskerettsbrudd øker betydelig når rettighetshavere ikke får reell mulighet til å delta i prosessen. Amnesty advarer mot å gå videre med vindkraftplanene pga. faren for menneskerettsbrudd.

Omstilling til fornybar energi må respektere urfolksrettigheter. Kraftutbygging må ikke undergrave samisk kulturutøvelse ytterlige, men sikre en inkluderende og rettighetsbasert prosess som leder fram til et fritt, forhåndsinformert samtykke fra samiske rettighetshavere.

Kommunen kommenterer:

Samtlige av foreslåtte utredningstemaer er belyst gjennom flere høringsinnspill, og flere av disse er lagt til som kommunens forslag til endringer i planprogrammet. Kommunen tar derfor dette høringsinnspillet til orientering og oppfordrer NVE til å ta stilling til samlede belastninger.

Tana kommune

Høringsinnspillet dreier seg i hovedsak om 420kv-linjen, men har vedlagt noen krav. Tana kommunestyre krever følgende konsekvensutredninger:

- Utred hvor mange naturbaserte arbeidsplasser (reindrift, høstningsbaserte næringer, turisme,mm) som vil måtte vike for disse vindkraftanleggene
- Legg frem et fullstendig klimaregnskap som viser utslipp ved produksjon og transport av vindturbiner, miljøkonsekvenser av sprengninger og produksjon av betongfundament, utslipp fra anleggsarbeid og maskiner
- Legg frem beregning for utslipp av CO2 ved punktering av myr og andre naturinngrep
- Utred forurensing av mikroplast og oljelekkasjer fra turbinene
- Konsekvensutredninger for trygg drift i mer forventet uvær da det har vært en del turbiner som har ramlet ned andre steder i uvær.
- Beregn og legg frem forventet fremtidige strømpriser/nettleier for strømkunder i fylket ved disse utbyggingene
- Utred konsekvenser for kraftnettet når opptil nye 750 MW skal sendes inn i kraftnettet i Finnmark
- Utred forslag inkludert priser og konsekvensutredninger med jordkabel i stedet for i master

- Konsekvenser for det eksisterende kraftnettet ved å sende inn 400-750 MW ekstra inn i kraftnettet i Finnmark, hvordan skal kraftnettet håndtere det • Hvor beregnes det at balansekrafta skal komme fra, åpnes det for effektkjøring av vassdrag med konsekvenser for livet i elva?
- Totalbelastningen fra kraftlinjen, vindkraftverket og andre inngrep i regionen må utredes i en helhetlig sammenheng.
- Helsemessige konsekvenser av naturinngrep og tap av tradisjonelle levemåter må konsekvensutredes. Dette også i et urfolksperspektiv.
- Utred vern av hellige steder og kulturarv i områdene.
- Utred hva slags konsekvenser vindkraftverk og kraftlinjer vil ha for nasjonalsikkerhet.

Kommunens kommentar:

Kommunen anser kravene som delvis dekket etter behandlingen av andre høringsinnspill. Kommunen tar ikke stilling til innspill om er mer direkte knyttet 420kv-linjen og overlater dette til NVE som er myndighet.

Sametinget, datert 21.01.2025

Planene for vindkraftutbygging og nettutbygging i Finnmark må etter Sametinget syn stilles i bero i påvente av en nærmere rettslig avklaring av om godkjent endret plan for PUD/PAD av Melkøya er gyldig. Dersom planleggingen av vindkraftprosjektene ikke stilles i bero er det viktig at utredningene foretar reelle samfunnsøkonomiske analyser der også konsekvensen av at Melkøya ikke blir elektrifisert blir analysert.

De samfunnsøkonomiske konsekvensene må også tallfestes for reindrift og annen samisk utmarksbruk. Videre er det av stor betydning at de samfunnsøkonomiske analysene vurderes mot hva det betyr for det samiske samfunnet, og ikke bare ut fra lokale, regionale og nasjonale sammenhenger.

Sametinget forventer at det gjennomføres utredning av konsekvenser av tiltaket av berørt reindrift. Reinbeitedistriktets bruk av områdene skal beskrives og redegjøres for. Sametinget forventer at konsekvensutredningene bygger på et kunnskapsgrunnlag bestående av ulike forskningsresultater, forvaltningskunnskap og -databaser, på lik linje med samisk urfolk kunnskap hentet fra direkte berørt reindriftsutøvere.

Sametinget forventer at kunnskap om unnvikelseeffekt tas med i kunnskapsgrunnlaget og også vurderes i influensområdet. Sametinget forventer at samlet belastning, også i forhold til ledningskapasitet, av inngrep innen reinbeitedistriktene beskrives og vektlegges i vurderingene, herunder både direkte og indirekte beitetape. Det må benyttes en utreder som har kunnskap om samisk reindrift, språk, kultur og lokale forhold. Det skal være effektiv deltakelse fra de berørte i alle stadier av saken jf. SP art. 27 og ILO 169 art. 7. Valg av utreder og hvordan utredningen gjennomføres må derfor skje etter avtale med Sametinget og berørte reinbeitedistrikt.

Sametinget forventer at konsekvensene for samisk utmarksutøvelse utredes. Det må benyttes en utreder med kjennskap til samisk utmarksbruk, utmarksbrukens betydning for samisk kultur, og samisk språk, samt lokale forhold.

Det er god grunn til å anta at det er en mengde uregistrerte kulturminner innenfor planområdet til Hamnefjell trinn 1 og 2, og stor sannsynlighet at dette også gjelder planområdet til Hamnefjell trinn 3. Sametinget viser til undersøkelsesplikten jf. § 9 i kulturminneloven og at det må gjøres supplerende undersøkelser i planområdet for Hamnefjell trinn 3 og Rubbedalshøgda. Det er kun kulturminneforvaltningen med Fylkeskommunen og Sametinget som kan gjennomføre § 9 - undersøkelser. Det er naturlig at begge tiltakshavere deler på undersøkelseskostnadene for befaringene. Sametinget ser for seg at det er behov for å kunne befare rundt 20 km². Ut ifra feltkapasiteten vil kulturminneundersøkelser for planområdene først kunne påbegynnes i 2026.

Utredningspunktene for temaet *kulturminner* må bygge på resultatene av kulturminneforvaltningens § 9- undersøkelser:

- Beskrive kjente automatisk fredete, vedtaksfredete, nyere tids kulturminner og kulturmiljø i plan- og influensområdet og vise disse på kart.
- Vurdere kulturminnenes og kulturmiljøenes verdi, og utarbeide et verdikart.
- Vurdere potensiale for funn av automatisk fredete kulturminner for de resterende deler av planområdet som ennå ikke er §9- undersøkt, og vise dette på verdikartet.

- Vurdere direkte, indirekte og visuelle virkninger av tiltaket for kulturminner og kulturmiljø
- Beskrive tiltak som kan redusere eventuelle negative virkninger i anleggs- og/eller driftsfasen
- Redegjøre kort for datagrunnlag og metoder som er benyttet for å vurdere virkningene av tiltaket. Usikkerheten i vurderingene skal drøftes. Basert på dette skal behovet for før- og etterundersøkelser ut over de lovpålagte undersøkelsene vurderes.
- Samisk tro og tradisjon om området skal utredes og det skal utredes hvordan tiltaket kan påvirke samiske helligsteder både fysiske og immaterielle kulturminner i planområdet og i tilgrensende områder tiltaket har visuell innvirkning på.

Utredning bør få tilsendt registreringsfiler over registrerte kulturminner i etterkant av feltarbeidet for at utredning skal få raskere kjennskap til resultatene.

Unnlattelse av å gjennomføre § 9 - undersøkelser vil medføre at Sametinget reiser innsigelse til det aktuelle prosjektet.

Sametinget vil med dette varsle at Sametinget vil vurdere innsigelse mot konsesjon for Rubbedalshøgda vindkraftverk, også uavhengig om det oppnår fritt forhåndsinformert samtykke fra direkte berørte reinbeitedistrikter og/eller annen samisk utmarksbruk i området.

Kommunen kommenterer:

Kommunen viser til punkt 4.6.1 i planprogrammet, hvor tiltakshaver redegjør for § 9- undersøkelser. Kommunen anser at tiltakshaver er klar over undersøkelsesplikten, og tar merknaden til orientering. Kulturminner er for øvrig listet opp som utredningstema under forslag til Plan- og utredningsprogram.

For øvrige innspill knyttet reindrift, utmarksbruk, språk og kultur viser kommunen til merknadsbehandlingen av Statsforvalterens høringsinnspill.